

ANNA MARIA VAN SCHURMAN (UTRECHT)
AAN CONSTANTIJN HUYGENS [DEN HAAG]
23 JANUARI [/2 FEBRUARI] 1661
5679A

Antwoord op Huygens' brief van 5 december 1660 (5667).

Samenvatting: Anna Maria van Schurman betuigt haar instemming, en die van hen met wie ze erover heeft gesproken, met Huygens' geschrift [over het psalmgezag]. Hij moet het uitgeven zodat de mensen aan het idee wennen. Later zal zij nog een veeltalige letterproef zenden.

Door Huygens ontvangen op 6 februari 1661. Anna Maria van Schurman schreef kort daarna opnieuw (zonder datum, Worp 4, nr. 5691, p. 354). Over een antwoord van Huygens is niets bekend.

Primaire bron: Den Haag, Kon. Bibl., Hs. 133 B 8, nr. 68 (olim nr. 66): brief (dubbelvel, 17x23cm, ac | d; autograaf)

Vroegere uitgaven: Worp 5, nr. 5678, p. 350: volledig.

— Rasch 2007, nr. 5679A, pp. 1035-1037: volledig, met Nederlandse vertaling.

— Van der Stighelen & De Landtsheer 2009, p. 192: volledig, in Nederlandse vertaling.

Naam: Gisbertus Voetius.

Titel: 'Kerck-gebruyck der psalmen' (Huygens 1658).

Glossarium: canere (zingen); modus (melodie).

Transcriptie

Myn Heer

Mynheer van Zuylekom, Ridder en Raetsheer van Haere Hoogheit,

in Den Hage,
bij het Hoff.

Loont.

¹Illustri viro Domino Constantino Hugenio salutem plurimam dicit Anna Maria à Schurman.

Pulchrum institutum tuum, vir illustris, non possum non utroque (quod dicitur) pollice comprobare: nec ego tantum, sed, quibuscum illud communicavi (communicavi autem quam plurimis), ad unum omnes per omnia Ò: @RZN@LH experta sum, et inprimis communem illum nostrum amicum, quem in hujus gratiæ consortium nominatim admittere dignatus es. At quò ardentius hanc reformationem promotam cupiunt, eo magis, propter horum temporum JÎ •2, DVB, LJ@<, desperare videntur. Optimè nosti tritum illud, FL<Z2,4" < : "6D•< ÆVF" F2" 4 P" 8, B` <. Neque eo ipso à te dissentiant, qui id ipsum in scripto non dissimulas. Est tamen vir aliquis præcipuâ dignitate et prudentiâ censendus, qui arbitratur non inconsultum fore, si hoc opus primum in luce poneretur, quo homines, ejusdem facilitate et præstantiâ illecti, prius illud reciperent in familias, | c | et sic deinceps in ipsam ecclesiam sensim introducendi viam pararent. Quod felicius processurum putatur, si quinque aut sex præstantiores canendi modi in nostrâ ecclesiâ recepti retinerentur.

Quod specimen B@8L(8TJJ\"H à me expetis, solitam tuam humanitatem agnosco, quia vix puto à manu meâ quicquam proficisci posse, quod musæi tui lucem mereatur. Ubi tamen aliquid otii nacta fuero, ejus periculum facere non planè detrecto. Vale. Ultrajecti, X Kalendas MDCLXI.

1. Ontvangstnotitie door Huygens: 'R 6 Februarii 1661.'

Vertaling

Aan, heer van Zuilichem, ridder, en raad van Hare Hoogheid,

in Den Haag,
bij het Hof.

Anna Maria van Schurman groet de edele heer Constantijn Huygens.

Uw goed geformuleerde ²onderwijzing, edele heer, kan ik niet anders dan (zoals men zegt) ‘met beide duimen’ waarden, niet alleen ikzelf, maar eenieder met wie ik erover heb gesproken (en dat heb ik met zoveel mogelijk personen gedaan) heb ik zonder uitzondering over alles ¹instemmend¹ gevonden, en vooral die gemeenschappelijke ³vriend van ons, die u speciaal waardig hebt geacht in de gemeenschap van dit gezelschap te treden. Maar hoe vuriger zij begeren deze hervorming ingevoerd te zien, hoe meer schijnen ze erover te wanhopen, vanwege ⁴de onverbeterlijkheid⁴ van deze tijden. U weet heel goed dat een ingesleten gewoonte, ¹wijd en zijd gebruikt, moeilijk is te genezen.¹ En juist daardoor zijn zij het niet oneens met u, die datzelfde in uw geschrift niet verzwijgt. Er is echter een man, die beslist beschikt over een achtenswaardige waardigheid en wijsheid, die het niet onverstandig lijkt dat uw geschrift eerst in het licht zou worden gegeven, opdat de mensen, aangetrokken door de kundigheid en de voortreffelijkheid ervan, het eerst in de familiekring zouden toepassen, en vervolgens geleidelijk de weg zouden bereiden voor de invoering in de kerk zelf; wat naar zijn mening nog beter zal gelukken als vijf of zes van de mooiste in onze kerk gebruikte zangwijzen erin zouden worden opgenomen.

Dat u een specimen ¹in verschillende schriften¹ van mij vraagt, schrijf ik toe aan uw uitzonderlijke vriendelijkheid, omdat ikzelf nauwelijks vind dat mijn hand iets kan voortbrengen wat een plaats in uw verzameling verdient. Wanneer ik toch wat tijd daarvoor zal hebben, zal ik mij er beslist niet aan onttrekken om een proeve daarvan te vervaardigen. Gegroet. Utrecht, ⁴23 januari 1661.

2. ‘Kerck-gebruyck der psalmen.’

3. Gisbertus Voetius.

4. O.S. = 2 februari 1661 N.S.